

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

De presbyteris concubinarijs et focarijs ip[s]orum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

precipimus firmiter et mādāmus Sta/
tuta vero mandata et pcepta felicitis re/
cordationis dñi Henrici que incipiunt
Solimus etiā. Itē. Quo inhibet. ne qd
abbas vel abbatissa cuiuscūq; religiōis
non exempte civitatis et dioceſi Coloñ
absq; speciali licētia archiepi Coloñēſi
vſ; ſedis aplice auēte monachis aut mo/
nialibus ſui moñ. cōſeſſorē aliūde q; de
eoz ordine put ipoz ſtatuit religio eli/
gendi vel aſſumendi cōcedat prātē. nec
nō bo. me. dñi wilhelmi archiepoz nſo
rum pdeceſſoz mādātum quod incipit.
Bergrit quidez. Itē. In quo inter cetera
oēs et ſingulos monachos extra mona/
ſteria ſua nō inſtitulatos vtentes vt dir/
cunt. licz in cōſulte indebite et indifere/
te etiā contra iuris et ordinis ſui diſpo/
ſitionē regularē. licentia ſuozū abbatū
ſeu prelatorum qui nulla ſua dente vſſi/
tate monaſterioz ſuozū aut nēitate exi/
gente ſe conferūt ad aliena negocia exe/
quenda p libito vagantes ad ſua mo/
naſteria monitione canonica pmiſſa ſi ſe/
cus fecerint in eos excoicationis ſniaz
tulit reditē pcepit. nec nō ſtatutū bo. me.
dñi Sifridi archiepi Coloñ. quod incipit.
Statuimus vt null⁹ monachus. Itē.
quod poſtmodū pie recordationis dñs
wilhelmus archiepo Coloñ pdeceſſoz
nſi in quodaz ſtatuto ſuo quod incipit.
Itē cū bo. me. Sifridus oliz. Itē. Idē ſta/
tuto approbavit. ſub certa tñ poſtmodū
ſacta declaratione que incipit. Cū nos
dudū conciliū ſynodale in capitulo ecc/
leſie nſe. Itē. Quā quidē declarationem
bo. me. Engilbertus pdeceſſoz nſi etiam
eſt ſecutus eā repetendo in ſua ordina/
tione que incipit. Cū nos dudū. Itē. Fa/
ctā in hac pte innoūates cū dicta decla/
ratione pcpim⁹ et mādāmus quo ad re/
ligioſos ordinis pdicti ſaluſ et ſtanti/
one. Quoniā qui abiectis Itē. ſed et talis
in cōcilio vienneſi edita. necnō dictum
ſtatutum quod idem dominus Sifrid⁹
ad canonicos regulares ſancti Auguſti.

ni et premonſtrateſi ordinum. ſaluſ eoz/
run dem ordinum inſtitutis extendebat
extendimus in qntum ipozum ordinis
patitur inſtitutio regularis. cui vt claz
eſt quā dicti monachi inſeruiunt laxiori
pcpimus inuolabiliter obſernari. pe/
naſq; et ſententias in dicto ſtatuto ex/
preſſas et repetentes eas in cōtradictō/
res et rebelles canonica monitione pre/
miſſa ſerimus in his ſcriptis.

Contra moniales portantes ſecul/
laria veſtimenta.

Uſequenter pie recordatiōis
dñi Bonifacij pape. viij. que in/
cipit periculoso. Itē. et dñi Cle/
mentis pape. v. in cōcilio vienneſi edi/
tam cōſtitutionē conſeruatiōē et reſor/
mationez. ſtatus et mores monialū cu/
ſuſcūq; religionis aut ordinis extiterit
pcpim⁹ obſernari diligenter. In quib⁹
inter cetera cauēt vt ſicutū dño debiti
reddant ſamularū nec monachali poſt/
poſita modeſtia extra ſua mōſteria im/
pudenter diſcurrāt pānis ſericis et va/
rioz foderaturis et virgatis ſeu diuerſo/
ruz coloz caputiolis nō vtant. Necnō
ſtatutū bo. me. Sifridi archiepi Coloñ
quod incipit. Statuimus vt null⁹ mo/
nachus aut monialis. Itē. qd poſtmodū
bone me. walramus in quadā ſua ordi/
natione que incipit. Quāq; aiaz. Itē. lau/
davit et approbavit. Et wilhelm⁹ pde/
ceſſoz nſi in ſtatuto p eū edito qd in/
cipit. Itē cū bo. me. Sifridus. Itē. Idē
ſtatūdo repetijt penā adijctis excoi/
cationis in pſiſ eoz que in eodē ſtatut/
to pſtringunt facientes. Innoūam⁹ cū
penis et ſentētis pſiſ. in ſtatut. s. dict.

De preſbyteris cōcubinarijs et
focarijs ipozum.

Quo ſtatutū bo. me. dñi Cōradi
pdeceſſozis noſtri p Sifridū ei⁹
ſucceſſozez qui idē ſtatuit cōtra.

concupinarios publicos et notorios. q̄ concubinīs suis in suis domibus cohabitant. annuatim q̄ incipit. Ex concilio bo. me. 2. In quo inter cetera mādāt sub excoicationis pena. que in cōtrariū facientes fertur et quā sniaz secus facies incurrit ip̄o facto. Quod sacerdotes manifesti cohabitatores cōcubinas suas de domibus suis et prochijs infra. x. dies expellāt. eis pro termino pempti. et mōtione canonica assignatos. q̄q̄ mulieres ip̄e p̄ sniaz excoicationis in eas ferendā prochiā ip̄az exire cōpellant. in nouam. Statuentes vt h̄mōi notorij fornicatores sup̄dicti. qui cōcubinas suas in domibus p̄p̄is cohabitāt. si tales focarias publicas in domib⁹ suis eis cohabitando tenere p̄sumpserint p̄. x. dies nec eas a se abiecerint et abegerint. et si dicte fornicarie notorie abinde nō recesserint tā ip̄i focarij cohabitatores notorij q̄ fornicaria sniaz excoicationis incurrat. p̄ntis n̄ri statuti auctoritate quā in eos et eoz quemlibz ferimus in his scriptis.

Et capto aliquo clerico statim cessetur a diuinis.

Et licet iā dudū certus modus p̄ n̄ros p̄decessores traditus sit oibus manifestus quo seruato nullus p̄latus rector vel alicuius ecclesie intitulus ciuitatis et diocesis Coloni. preterea dubij aut ignorantie sup̄ine quouis colore quesito in graue tñ suaz periculū aīaruz ab obseruatione statutoz p̄dictoz n̄roz p̄decessoz et mandatoz penarū et sententiarum lataz in eisde se rationabiliter valeat excusare. Tñ ne quis ad declinādū executionē eorūde mādatoz conscientia scrupulosa dubitare se dicat. vbi eā ratione dubitādū nō est Statutū dudū in puinciāli concilio Coloni sup̄ hoc salubriter editum vt de h̄mōi modo p̄dicto cognitio certior habeat ip̄m inno uantes duximus annotandū. in hec ver

ba. Statuimus vt prelati archidiaconi prepositi decani rectores ecclesiaz seu capellani ac eoz vicarij q̄ cito captiuitas clericus vel spoliū aut aliquod foris factū. de quibus est sup̄dictū ad nouā vel fama deferēte vel alio quocūq̄ mō puenit statim cessetur a diuinis vbi iuxta p̄missa fuerit faciendū et ad obseruationē et executionēz dictaz sententiaruz p̄ se vel p̄ alios teneant. Alioquin nō obstant excusatione crasse ignorantie penis et sententijs subiaceant sup̄dictis

Contra vsurarios et exercentes contractum qui nuncupatur hantgels.

Reterea se. re. dñi. Alexandri pape. iij. cōstitutionē. quia in oibus contra vsurarios in cōcilio generali editā que prohibet vsurarios manifestos ad altaris cōmunionem admitti p̄cipiens oblationes eoz nō recipi et in morte eis denegat ecclesiasticaz sepulturā. clericos cōtrariū facientes. donec ad arbitriū epi satisfaciāt ab executione sui officij vult manere suspēsus necnō se. re. dñi. Gregorij pape. x. cōstitutionē. vsurariū voriaginē que cōcilio lateranē. p̄dictū pene adiectione iurat ip̄m cōciliū in nouādo et cōstitutionēz. quāq̄ vsurarij in consilio lugdunēsi editaz que statuit q̄ manifesto vsurario. licet ip̄e vsuras extortas restitu. mādauerit ecclesiastica tñ denegabit sepultura nisi prius satisfaciāt vel fm formā illius cōstitutionis idonee caueat. sepelent eos contra illam cōstitutionem penaz lateranē cōciliij p̄dictā incurrat. testamenta ip̄oz aliter facta nō valeant. nec eis testamentis condendis aliqs debet interesse vel eos absoluerē vel ad cōfessionem admittēte. Necnon pie recordationis domini Cle. pape. v. cōstitutionēz Ex graui in cōcilio viennēsi editā p̄ quā officiales cōtrariū facientes dicitātes vel scribētes statuta sup̄ vsurio